

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՒ ԵՄԵՐԱԿՈՒ ՀԻՆԴԵՍԵԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱՅ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՅԵ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱՀԻՐԷ

Administration du journal armenien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

Եղիպտոս Արտասահման	Ողջ շրջ.	Շիկի
Տարեկան	100	20
Վեցամսեայ	50	10
Եռամսեայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նամակ և դրամ զրկել վարչութեան հասցեին:
Չեապիրները ետ չեն դարձաիր:
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա խալիճ, քրամոսկի
գոյին վրայ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ
Օ Ր Ա Յ Ո Յ Ց

Եր. 2 Յուլիս

Գրեալ շնորհալի արդոյ Հօր ձեռք Գրեգորի Լ. Ս.

Առտուան մէկ ժամը՝ գիշերուան
երկու ժամը կ'արժէ:

Կիր. 3 Յուլիս

Հարսանիք

Խնայողութիւնը ծերութեան հա-

մար թիկնաթիւս մը կ'ըլլայ:

Եր. 4 Յուլիս

Ամեն կրօնքի ալ բուն նպատակն
է վսեմ գործ:

ՆՈՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏԲԸ

«ԼՍՐԱՔԵՐԻ» վերջին թիւին խնդ-
րագրականին մէջ, որուն թարգմանու-
թիւնը անցած շաբաթ օր հրատա-
րակեցինք՝ Պ. Չերազ կը պատկերա-
ցնէր այն կացութիւնը որուն ենթար-
կուած է այսօր Հայ ցեղը իր հայ-
րենիքին մէջ, և իբր եղբարկացութիւն՝
նորէն կը շնչուէր Հայկական համա-
ժող մը գոմարելու պէտքը. նոր
ծրագրի մը վրայ համաձայնելու և
ազգային քաղաքականութիւնը վա-
խելու համար:

Պ. Չերազի յօդուածը կը պա-
րունակէ երեք տարբեր մասեր, ո-
րոնք կացութեան ծանր հանգաման-
քը ցուցնելով հանգերձ կը բացատ-
րեն անոր շարժառիթները կամ
գրգռանքը:

Ա.— Հայութիւնը այսօր ենթար-
կուած է երեք պետութիւններու
30-40 միլիոն մահմետական բնակիչ-
ներուն կողմէ յանկարծական յարձա-
կունքներու վտանգին: Ուրիշ խօսքով
Հայութեան դէմ մարմնացած կը
ցցուի համախառնութեան սգին, որ
երէկ թուրքիոյ, այսօր Ռուսիոյ, և
թերեւս վաղն ալ Պարսկաստանի
մէջ գտնէ իր փնտռած պատեհու-
թիւնը, միշտ մեղի համար աղէտա-
լից: Պ. Չերազի խօսքով, Սուլթանը
որ պատերազմով պատեց Յունաս-
տանը կրեւելին օգնելուն համար՝
այսօր ալ համախառնութեան միջոցով
վրէժ կը լուծէ կովկասի հայ տար-
րէն, թուրքիոյ հայկական շարժումը
քաջալերելուն համար: Այս իրողու-
թեան մէկ փաստն է Պաքոյի երե-

ւելի Հաճիկի յայտարարութիւնը
թէ վերջին խոսքով ինչն էր «յե-
զափոխական հայ մասնաժողովներու
արդիւնքն են», և «թէ Պարսի իս-
լամներուն և հայերուն միջև եղբայ-
րութիւն կարելի չէ ցորչափ որ Հա-
յերը չեն հրաժարիր մեր թիւրքիոյ
հաւատակիցներուն դէմ մղուած շար-
ժումներէ»:

Իրաւ, մեղի համար գծախ-
տութիւն մըն է որ մեր թշնամիները
տարբեր նպատակ մը կը վերագրեն,
իսլամութեան դէմ խաչակրութեան
երեւելով մը կուտան Հայկական դա-
տին սր. ինչպէս կ'ըսէ Պ. Չերազ՝
«Թրքական վարչութեան բարեփոխ-
ման խնդիր մըն է, ամբողջ երկ-
րին բնակիչներուն բարեկեցութեա-
նը համար»:

Բ.— Իրաւ տէրութիւնը, որ կէս
դարէ ի վեր մեր ազգայնական ճիգե-
րուն դէմ բարոյական պէնյէր միայն
կը գործածէր թրքահայերու կոտորա-
ծը քաջալերելէ յետոյ՝ հիմա իր հղա-
տակ հայերուն դէմ ձեռք առած է «կար-
միր Սուլթանին միջոցները» և Բար-
յական սկզբունքներու տեսակետով
անհասկանալի է որ ինչպիսիք Արեւել-
քի քրիստոնէից պաշտպան անուանող
կոտորածութիւն մը խաղաղական վր-
տանգէն տեղի ծանր գտնէ «Հայկա-
կան կարծեցեալ վտանգը» և առաջին
տարբըր գրգռէ վերջինին դէմ: Սու-
կայն, քաղաքական և կրօնական բու-
նակալութեան վրայ հիմնուած վար-
չութիւն մը, որ Լեհերը, Հրեաները,
Վրացիները և Գիւրները կը ճնշէ, որ
ուխտերով նուիրադործուած հին ի-
րաւունքները կը ճնշէ, և որ նոյն իսկ
օրժոտողը պաշտօնուն արիւնը խը-
նայել չգիտէ, ինչ խղճահարութիւն
պիտի ունենար Հայերու մասին, զորս,
մասնաւոր 25 տարիէ ի վեր կը նը-
կատէ խոշոր մը իր Արեւելեան
քաղաքականութեան հայը վրացի-
էն աւելի ազգայնական, և մահմետա-
կանէն աւելի յառաջդիմական ըլլա-
լիք իսկ՝ արդէն անախտ մարդ մը
զարձած էր տիրող ցեղին համար,
իսկ Պերլինի և Կիպրոսի դաշնագրի-
ներէն յետոյ, երբ անդիւստրիական
ոգի մը ցոյց տուաւ, — ոգի մը՝ որ
1896ին կովկասի գրաքննութեան
նենգաւոր թուրքաւարութեամբ շատ
զօրաւոր թափով արտայայտուեցաւ՝
— այն ատենն ի վեր ուսական ան-
ներող քաղաքականութիւնը տալի-

ներու կը սպասէր փճացնելու մեր
նորածին ոյժերը: Հարկ չկայ յիշելու
որ այդ քաղաքականութեան համար՝
կրկնապէս վտանգաւոր է հայը երբ
կը տեսնուի ուս քաղաքացիի յեղա-
փոխական և ընկերվարական շար-
ժերուն մէջ ալ:

Գ.— Եւրոպական պետութիւննե-
րուն դալով անոնց կողմէ իրական
միջամտութեան մը յոյսը «ցնորա-
կան» է, և 27 տարուան դառն փոր-
ձերն ալ կը հաստատեն որ թէեւ ա-
նոնցմէ մի քանին մեղի կարեկից՝
մեղի համար իրենց արիւնը կամ
չհանրը զոհելու ոչ երբեք տրամա-
դիր են, ուրիշները՝ բոլորովին ան-
տարբեր են, մինչդեռ երկուքը՝ յայտ-
նապէս հակակիր կամ հակառակորդ
է:

Ահա այսպիսի աննպաստ պայ-
մաններով շրջապատուած ազգային
կացութիւնը պատկերացնել, և մեր
սուսահայ եղբայրներուն սպառնացող
ծանրագոյն վտանգներու հաւանաւա-
նութիւնն ալ զգացնել, յետոյ՝ Պ.
Չերազ կ'առաջարկէ ունենալ միայն
մէկ յեղափոխական կուսակցութիւն
որ իր ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹԻՒՆԸ ԴԱՐԻՆ-
ՑՆԷ մինչև որ նպատաւոր պարա-
գաներ ծնունդ առնեն, և կը շնչուէ
«քաղաքականութիւնը փոխելու հա-
կը» և վերջապէս՝ Հայկական համա-
ժողով գումարելու ստիպողականու-
թիւնը:

Անտարակոյս, ամեն հայ որ իր-
եւ ազնիւ մարդ իր ազգին ներկայ
ցուելը կը զգայ, ամեն հայ որ ար-
դի ճգնաժամին մէջ նողկալի անտար-
բերութեամբ մը չը խորթար, ստար-
գին շնորհակալութիւն կը պարտի
ամեն անոնց որ կացութեան դուր-
ման մը գտնելու և չարիքները թե-
թեցնելու նպատակով առաջարկ մը
կը բերեն, թայց երբ խնդրը Պ.
Չերազի նման գործիչներու մատին է՝
պէտք է խոտովանիլ որ ազգը ա-
ւելին կը սպասէ անոնցմէ, ոչ միայն
թեկադրութիւններ ու առաջարկներ
այլ և գործնական քայլ մը գէպի այն
միջոցները որոնք մեր, Հայերուս,
կալքէն կախուալ են, և հետեւաբար
հնարաւոր Ուստի դարմանալի կը
գտնենք որ Պ. Չերազ, մինչ մէկ կող-
մէ կը պատկերացնէ կացութեան
ճգնաժամային հանգամանքը, և կը
զգայ ու կը զգայնէ անմիջական խոր-

հրակցութեան մը անհրաժեշտ հա-
կը՝ միւս կողմէ՝ կարծես կը յուսա-
հատի հայ լրագիրներու ոմանց լը-
ռութեան պատճառով, ճակատա-
գրականի համբերատարութեամբ կը
սպասէ որ ուրիշները իրականացնեն
այդ գաղափարը, և կը յուսայ որ
Գրչական կուսակցութիւնը «յեղա-
փոխական կուսակցութիւններու ամե-
նէն զօրաւորը»(?), որոշէ վերջապէս օր
մը նախաձեռնութիւնը ունենալ գու-
մարելու Հայկական համաժողովը, «ս-
րուն կրնային հրաւիրուիլ նաեւ չե-
զը Հայեր . . . »:

Ոչ, մեր հասկցածը Հայկական
— ազգային համաժողով մըն է, ոչ
թէ միայն յեղափոխական կուսակ-
ցութիւններու ժողով մը, որովհետեւ
խնդիրը հայ ժողովրդի գոյութիւնը
պահպանելու, ազգային նոր քաղա-
քականութիւն մը որոշելու խնդիրն
է, և սխալ, անարդար ու միանգա-
մայն զննատար պիտի ըլլար չը լսել
այն հայերն ալ որ յեղափոխական
կազմակերպութիւններէ դուրս միա-
ցած՝ բայց իրենց խելով և զգա-
ցումով յարգանքի արժանի են:

Ուստի ժամանակն է որ Պ. Չե-
րազի պէս հանրային գործիչներ, ո-
րոնց հայրենասիրութիւնը, ուղղա-
մասութիւնը և փորձառութիւնը ծա-
նօթ են՝ իրենք ունենան նախաձեռ-
նութիւնը այս կենսական դարձին մէջ,
յանձնառու ըլլան գոհողութիւններու,
մոռան անձնական խնդիրները, —
եթէ ունին — և Բարիքի մէջ մաս-
նախումբ մը կազմելով որոշեն ժողո-
վին թուականը, և մասնակցութեան
հրաւիրեն արտասահմանի ձեռնհաս
և հեղինակաւոր ազգայնիկները, — ծա-
նօթ գործիչներէ, հրապարակագիր-
ներէ, դիւանագէտներէ, եկեղեցա-
կաններէ, զործօն կամ քաջուած յե-
զափոխականներէ ելն. — կանխա-
հաղորդելով անոնց՝ խորհրդակցելի
նիւթերը, որպէս զի դանտը ուսու-
նասիրեն, կամ, եթէ անձամբ ներ-
կայ չպիտի գտնուին իրենց կարծիք-
ները գրաւորապէս հաղորդեն: Շատ
օգտակար կ'ըլլայ անշուշտ եթէ հա-
մաժողովն առաջ կարեւոր խնդիր
ներու մասին հարցումներ ուղղուած
ըլլան ձեռնհաս օտարազգիներու, ա-
նոնց կարծիքներէն ալ օգտուելու
համար:

Մեզի համար գաղտնիքներ չեն այն խոչնդոտները որ կը բարձրանան համաժողովին գումարման դէմ, բայց կը սիրենք յուսալ թէ անյաղժելի չեն անոնք: Եթէ մեր զխառը գործիչները ներկայ ճգնաժամին մէջ ալ, Հայկ. խնդրոյ գլխաւորներն իմեր ուսանելի անգամս ըլլալով, քով քովի գալու և ազգային քաղաքականութիւն մը դժեւոր համար չկարենան փոխադարձ զիջողութիւններ ընել՝ ըսել կ'ըսայ թէ անոնք անարժան են իրենց ստանձնած պաշտօնին և հետեւաբար ազգն ալ դեռ պիտի սպասէ լուսազոյն օրերու:

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԹՈՒՐԻՔԻԱ

Սօֆիայէն «Էջ» տը Բարի»ին հաղորդած լուրի մը նայելով թիւրք զօրքերը նորէն գրաւած են Սանաան: Հաղորդակցութիւնները վերահաստատուած են: Մարաշա Ֆէյզի բաշա բանակցութեան մէջ է ապստամբապետ Մահմետ Պէնի Լահայի հետ: Մէքքէի վրայ արշաւանքը դադար է: Պալատին մէջ կը յուսան որ ապստամբներուն հետ համաձայնութիւն մը գոյացուի:

Ազդիբի նահանգին արաբները ապստամբած են: Քուստուայի նահանգստին հետ թիւրքերուն հաղորդակցութիւնը խզուած է, և Ապհա քաղաքը պաշարուած է ժամանակէ մը ինչի: Հօտէյտայէն և Կ. Պոլսէն նոր զօրքեր կը շրջեն հոն:

Պէյրուսէն կը գրեն «Էջ» տը Բարի»ին:

Լուր կը տարածուի որ Եգիպտոսի Մեծ Միւֆթին ծանրակշիռ որոշում մը տուած է: Մեծ միւֆթին Մուհամմետ Ապսու (որ անցած օր մեռաւ) ուղղապէս իրականացնելու կոտորած պետ մըն է և իր հեղինակութիւնը կը տարածուի Աֆրիկէի մէկ մասին վրայ և անվիճելի ազդեցութիւն մը ունի:

Մա բացորոշապէս արաբներու կողմը բռնելով Ֆէյզի մը հանած է որով կը յայտարարէ որ թիւրքերը իսլամական կրօնի խախտութեան իրաւունքէն զրկուած են:

Պաղեստինի հարաւային կողմը, Կազայի, Հեպոնի, Մոնեալ ծովու և Եգիպտոսի սահմաններուն մէջ ապրող վրանաբնակ ցեղերը, այս տարուան տասնորդները վճարել մերժեցին: Թիւրք իշխանութիւնները չեն գիտեր թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնեն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսները վաճառականներէն Տիար Սարգիս Դոյուսեան իր մէկ սեպհական հողին վրայ, որ 6000 ֆրանք կարժէ, աղջկանց վարժարան մը կառուցանել կուսայ:

Հին Նախիջևանի գաւառին մէջ տեղի ունեցած աղէտներէն առաջացած է հացի մեծ կարօտութիւն, գիւղացին չի կրնար ախր ճարել, և ժողովրդին մեծ մասը կանաչեղէնով կը սնանի:

Կազմուած ցուցակագրի մը համաձայն Հին-Նախիջևան քաղաքի և շրջակայ գիւղերուն մէջ վերջին գէպքերու ժամանակ սպաննուած հայերու թիւն է 150, նոյնքան ալ վերաբերեալներ հաշուուած են:

Ռուսահայ հրապարակախօս և փաստարան Պ. Գրիգոր Չախուշեան վերջերս հրատարակեց ուսերէն լեզուով զբոյլ մը, որուն մէջ համառօտ կերպով յիշատակուած են այն բոլոր գրականները որոնք կրած են Ռուսահայերը, սկսած 1880 թուականէն մինչեւ ներկայս:

Արմէնիք Նիկողի մէջ կը կարգանք որ Բրոֆ. Հարնաքի և Բրոֆ. Շուրերի հրատարակած գերմաներէն «Թէօլոգիշէ Լիթերատուրայի» հանդէսին տուած տեղեկութեան համեմատ՝ Երեւանի փոխառաջնորդ կարապետ վարդապետ տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ գտած է հայերէն գրաբար թարգմանութիւնը Իրինէոսի մէկ ճառին— «Առաքելական քարոզութեան ապացոյցներ» մասին—որ բոլորովին կորսուած կը կարծուէր: Այս գիտը, որիչ շատերու պէս՝ նոր յաւելուած մըն է զոր հայերէն լեզուն կը բերէ երկրորդ դարու քրիստոնէական գրականութեան վրայ:

ՄԱՅՐ-ԱԹՈՒԻ ՎԻՃԱԿԸ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի դիւանապետ Տէր Կորին վարդապետ իւր մասնաւոր նամակաւ հետեւեալը գրած է Արթ. Տ. Ալեքիս քահ. Նազոյեանին:

Նորին Սրբութիւնը լսելով Յանձնաժողովի ջանքերը, բարեհաճեց հրամայել ինձ յայտնել Ձեզ իւր հայրական օրհնութիւնը և զօհուսակութիւնը, պարտք դնելով Յանձնաժողովոյ վրայ ըստ կարելոյն աշխատել արդիւնաւոր կացուցանել, զի խիստ անձուկ վիճակի մէջ է արդիս Մայր-Աթոռ մանաւանդ որ սրանից յետոյ աւելի զգալի կը լինի նեղութիւնը, երբ սկսինք ցորեան էլ գնել զրամով, օրական մօտաւորապէս 700 հոգւոյ հաց հասցնելու, զի ունինք 250 գիշերօթիկ աշակերտ, մօտ երեսուն միաբան, մօտաւորապէս 60-70 ծառայողներ, աղքատներ եւն: Սոքա օրական երկու անգամ հաց են ուտում, որ մօտ 700ի կը հասնի գումարը: Մինչեւ ցարդ ունէինք մեր շտեմարանում ցորեան ամբարած, նա էլ կը վերջանայ տակաւին մի որոշ պատասխան չը կայ մեր կալուածական հարցի վերաբերեալ խնդրոյ մասին:

ԵՐԵՒԱՆԻ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Մայիս 30 թուականով (Հ.Տ.) Երեւանէն գրուած թղթակցութեան մը մէջ կը կարդանք:

«Մեծ յոյս կար նոր նշանակուած փոխարքայի վրայ, սակայն այժմ հեռզհեռէ հիասթափում ենք, տեսնելով նորա ուղղութիւնը և ընթացքը գէպի կողմնակցութեան ազգաբնակիցներ մասնաւորապէս առ հայս:

«Այսին 11ից սկսած մինչեւ 20-21 տեղական պարսիկների ձեռքով այրուած, կողոպտուած են Հին-Նախիջևան քաղաքը իւր շրջակայ գիւղերով և ամբողջ գաւառի հայ ազգաբնակիցները, եղած են նաեւ մեծ թուով կոտորածներ, իսկ ամսին 23էն սկսեալ ցարդ նոյն խոռովութիւն և սպանութիւններ տեղի կուենան Երեւան քաղաքում, բայց այս տեղ հակառակ պատահեց և թուրքեր տուժեցին և ցարդ կը տուժն խիստ նեղութեան մէջ ընկնելով: Սարսափը տարածուած է շրջակայ գիւղեր թէ՛ հայերի և թէ՛ թուրքերի վրայ: Տեսնե՛ք ինչպէս կը վերջանան»:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Քաղաքական ժողովի շարաթական նիստը այս անգամ տեղի ունեցաւ հինգշաբթի օրը:

Անհատական մի քանի խնդիրներէ զատ՝ ժողովը նկատողութեան առաւ Կալուածոց Հոգաբարձութեան նորընտիր անգամ Տիար Կարապետ Բէշեանի պատճառաբանալ հրաժարականը, զոր չընդունեց: Ժողովը Կալուածոց Հոգաբարձութեան հրաժարեալ անդամ Տիար Գառնիկ Յովակիմեանի տեղ ընտրեց ճարտարագէտ—երկրաչափ Տիար Գէորգ Սասունեանը:

Նոյնպէս նկատողութեան առաւ վարժարանին համար վարձուելիք շէնքի մը, և շինութիւնը նոր գրասեղաններու խնդիրները, որոնք Հոգաբարձութեան կողմէ ներկայացուած էին: Որոշեց որ վարժարանի համար ուրիշ տեղեր ալ փնտռուին հայաբնակ թաղերու մօտ: Իսկ նոր գրասեղաններու շինութեան համար պէտք եղած գումարը քուէարկեց:

Հանգուցեալ Տիար Սարգիս փափագեց անի յուզարկաւորութեան առթիւ գրած էինք թէ Տ. Եղնիկ Սրբազան, քահանայ հայրերու հետ կատարած է թաղման վերջին կարգն ալ:

«Ականատես»ի մը մասնաւոր նամակէն կը տեղեկանանք որ մեզի հաղորդուած այդ լուրը սխալ է, և թէ Տ. Եղնիկ Սրբազան մինչեւ Մարմինա գացած չէ:

ARMENIAN NEWS (Հայկական Լուրեր)

Հայաստանի մասին հետաքրքրութիւն մշակելու նպատակով հիմնուած ութը էջէ ամսաթիւթ մըն է ասիկա, որուն համար բաժանորդագիրն չէ նշանակուած: Խրմբապիրն է Բրոֆ. Կ. Թումանեան:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԼԻՆԸ ԽՆԴՐՈՅ ԵՒ ԱՄՆԱԿԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԻ

Բրոֆ. Թումանեանի այս կարեւոր գործը որուն մասին ասկէ առաջ ծանուցած էինք, կը գտնուի խմբագրատան մէջ:

Յարգելի հեղինակը լուրջ և երկարատեւ աշխատութեամբ երկու հատորի մէջ ամփոփած է իրենեան խնդրոյն վերաբերող ամեն պատմական դէպքերը, հնագոյն թուականներէն մինչեւ ներկայ ժամանակս:

Ընթերցողը հոն պիտի գտնէ Հռոմայեցւոց, Պարսից, Բիւզանդացւոց, Որաբացւոց, Թրքաց և Ռուսաց պատմութիւններէն այն էջերը որոնք կապակցութիւն ունին Հայաստանի և Հայութեան հետ, և մասնաւորապէս՝ Հայկական խնդրոյն ժողման և մինչեւ այժմ անցուցած շրջաններուն պատմութիւնը, այլ և այլ գաղափարներու, ծանուցագիրներու և բարեկարգութեան ծրագիրներու պատճեններով մէկ տեղ:

Ամեն հայու համար հետաքրքրական և կարեւոր աշխատասիրութիւն մ'է ասիկա: Երկու հատորին գինը 18 դր. ողջ:

ՆԵՐՔԻՆ

Մինիլէի բնիկ երեւելիներէն մէկուն որդին, որ շատ ժամանակէ ի վեր իր անտակ վարքովը ընտանիքին յուսահատութիւն կը պատճառէր՝ վերջերս կը փոխէ մէկէն ի մէկ տիրանալ ամբողջ ժողովը: Դուրսէն և ազատ ապարդէ գտնել իր վատշուէր ընթացքին: Չեղք կ'անցնէ թունաւոր խոտ մը և կը խառնէ կերակուրին մէջ, ինքը չը մասնակցելով օրուան սե-

ղանին:

Փորձը կուենայ իր հետեւանքը. հայր, մայր և երեք եղբայրներ կ'սկսին փոխելու, և Մինիլէի հիւանդանոցին բժիշկը հասնելով կը հաստատէ անոնց թունաւորութիւնը: Սակայն երբ կ'իմացուի որ ընտանիքին մէկ անդամը ազատ մնացած է թոյնէն՝ կասկած կը հրաւիրուի անոր վրայ, և զրպանը խուզարկուելով հոն կը գտնուի տուած խոտին մէկ մասը:

Հիւանդները ծանր վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուած են: Թանցաւորը ձերբակալուած է:

—Չորեքշաբթի օրը կէսօրէն քիչ մը ետքը քաղաքիս խտրական ոսկարանի մէջ երկու տեղացի քաղաքացիներ յաջողեցան ոսկի ժամացոյց մը և արծաթէ սիկարի տուփ մը կորցնելու երկու պարտներէ: Բայց զաղտնի ոստիկան մը որ անոնց շարժումները դիտած էր՝ օձիքնին բռնեց երբ որ խուսափելու վրայ էին: Ճամբան անոնց մէկը փախաւ, իսկ միւսը՝ բաւական հաւանուել ետքը բռնուեցաւ:

—Փաֆը Էլ Չայաթի բամբակի ընկերութեան ծառաներէն սեւամորթ մը՝ 610 ոսկինոց կեղծ չէք մը կը ներկայացնէ Անգլո-Եգիպտական դրամատան և կը գանձէ: Իր մեղսակիցները կը փնտռուին:

—Երէկ գիշեր Էգիպտիէ պարտէզին մէջ սովորական շքեղութեամբ կատարուեցաւ Ֆրանսական ազգային տօնը:

Պարտէզն ուղղուած էր լոյսերով, և հարաւային դրան առջիւ շինուած եռագոյն կամարը, ակնխափ երեւոյթ մը կը ներկայացնէր: Գիշերուան ժամը 11էն վերջ սկսան հրախաղութիւնները, և տեսցին մինչեւ կէս գիշեր:

ԿԱՐԵՒԻ Է ՀՍԻՍԱԿԱ

Ինչպէս ամենուն յայտնի է, երկար ժամանակ մը շանցաւ, երբ Պաքուի Հայկ. Գարգբէն յետոյ՝ թիւրքերը և հայերը եղբայրական փոխադարձ սիրոյ և համբաւ խոթեան ցոյցեր ըրին փողոցներուն, եկեղեցիներուն ու մզկիթներուն մէջ:

Երկար ժամանակ շանցաւ նոյնպէս այդ ցոյցերուն վրայ, երբ լուրեր հասան նոյն իսկ Պաքուէն թէ՛ իրաւ, հաշտութիւն կայացեր է, բայց դարձեալ չեն վստահիր մահմետական տարրին, երաշխաւորութիւն մը չունենալով որ անցեալին նման փոթորակից գէպքեր չեն կրկնուիր:

Վրդ գեռ բաւական չէր, և ահա առջ եկան Հին-Նախիջևանի, Երեւանի և Շարուր-Ղարալակեալի կոտորածները, Պարսկաստանի Մէջէտ քաղաքի, Դանաքի փիր ու Տէօրիկ-Ֆէլտ գիւղերու գէպքերը, և Պաթումի, Լէնքորանի ու շատ մը այլ վայրերու մէջ պատահած յուզումներն ու խռովութիւնները:

Մահմետական տարրի գործը դրած այդ վայրագ անդժութիւնները մենք այսօր ան անբնական չպիտի գտնէինք, եթէ տեղի տուողը, անոնց մտկոլական արին, ուշտ կրքերը բորբոքող հայերն ըլլային:

Պաքուի կոտորածին պատրուակն արդէն յայտնի է որուն զոհ գնացին այնքան հարիւրաւոր հայեր, և աւելի քան երկու միլիոն բուրի ալ նիւթական փաս մը գոյացաւ, դեռ միայն վերիվերոյ ցուցակագրուածներն հաշուելով:

Հին-Նախիջևանի կոտորածը նոյնպէս առաջ եկաւ նոյնանման պատրուակով:

Մայիսի 1-ին երեկոյան ժամը Օ-ին մօտ, անյայտ շարագործներու ձեռքով կը սպաննուի թիւրք մը Նախիջեանի մօտ գտնուող Ալիապատ գիւղի ճամբուն վրայ: Թիւրքերը սակայն առարկելով թէ սպաննողը Ալիապատի հայերն ըլլաւ են՝ կը գրգռուին: Նոյն երեկոյին կը վիրաւորեն անմեղ հայ մը, իսկ առաւօտեան կը սպաննեն ուրիշ հայ մը: Իսկ ապա կը սկսին Զար-գը, աւարառութիւնն ու հրձիգութիւնները, գիւղերէն առաջանալով դէպի Նախիջեան և նահանգի կեդրոնական քաղաքը՝ Երևան: Երևանի նահանգի մահաճառականները, որ Պաքուի ու թիւրքի եղբայրական ցոյցերէն «ազգուած» իրենց ալ իրենց դրացի հայերուն դէմ միեւնոյն կատակերգութիւնը խաղացած էին, անոնց հետ ողջագործելով ու համբուրելով, զարմանալի չէ՝ որ մէկէն ի մէկ յեղաշրջուած էր անոնց զգացումները...

Այդ անյայտ շարագործները, որոնք երբեք ալ չստուգուեցան թէ ինչ մարդիկ էին, վայրկեան մը իսկ չմտածեցին այդ միտայրմանները թէ՛ իրենց շատ լաւ ճանչցած «Շէյխան»-ը միայն կարող էր լինել, և ոչ թէ հայերը՝ որոնք ամեն Զանք ու զոհողութիւն չեն ինչպէս վրացիական համբաւութիւնը հաստատուն պահելու ոչ միայն ներկայիս այլ նաեւ անցեալին մէջ, սկսած ուստաց ախարայեանութեան առաջին օրերէն:

Նախիջեանի գաւառի հայերը այս վերջերս մանաւանդ իրենց խաղաղասիրական զգացումներուն քանի մը գործնական ապացոյցները տուած էին, և կարեւոր ապացոյցներ:

Պարսկաստանի Մէշէտ քաղաքի դէպքն եւս քննելով, կը տեսնենք որ ան ալ կալկասի դէպքերն առաջացնող պատճառներէն ոչ մի զանազանութիւն չունի:

«Շախսէյ»-ի հանդիսակատարութեան օրերն էին, երբ Մէշէտ քաղաքին մէջ լուր կը տարածուի թէ քարվանսարայի մը մէջ բնակող հայու մը համար պարսիկ զոհապանը պարսկուհի մը առեւանգներ է: Պարսիկները որ Պաքուի դէպքերէն իրիւր արդէն հայերուն դէմ լարուած էին, այս օրին վրայ անմիջապէս կը հաւաքուին և կինը ազատ արձակելով՝ կը սկսին փնտռել հայը, որպէս զի կտոր կտոր ընեն զայն:

Աւելորդ է ըսել թէ այդ քարվանսարային մէջ հայ չի կար: Այնու ամենայնիւ զարձեալ յարձակման կ'ենթարկուին հայերը, որ սակայն շնորհիւ իրենց զոհաւոր դիրքին՝ անձնական կորուստներ չեն կրեր, այլ միայն նիւթական, որուն զուտարը կը հասնի 120,000 բոբլի:

Ինչպէս կ'երեւայ՝ Պարսկաստանի մէջ ալ գործելու փորձեր կ'ընէ «Շէյխան»-ը, չինայելով որ Պարսիկ կառավարութիւնը դէպի իւր հպատակ հայերը այնքան բարեացակամ վերաբերմունք մը ունի: Բայց և այնպէս կը վախճուի, որ դէպքերը կրկնուին և սոսկալի հետեւանքներ ունենան, որովհետեւ շատ անգամ Պարսիկ կառավարութիւնն իսկ ինքզինք անկարող կը զգայ սանձահարելու՝ մոլաններու ըստ-ըստ կատաղած ամբոխը:

Այդ «Շէյխան»-ը, որ իւր հրէշաւոր գործն առաջ տանելու համար ամեն դեր ու դիմակ կ'առնէ, վերջերս ալ երեսաց կասպից ծովուն եզերքը գանուող Լէնքո-րան քաղաքին շուրջը, թիւրք մուլայի հա-

գուստով, և սկսեց քարոզելու, ու կայ-ծերը բորբոքելու, որով քիչ մնաց որ լին-քօրան գաւառի հայերն ալ կոտորածի մասնուին:

Հաստ երկար պիտի ըլլար ամեն տեղերու մէջ պատահած դէպքերուն համա-նման սկզբն սպասաճառները մի առ մի մէջ բերել:

Այնպէս կը հարցնենք մենք, թէ մինչև քանի՞ անգամ կարելի է յայտնապէս երեւցած «Շէյխան»-ի մը չար խորհուրդն-ընէ ու սարքած գիւլային խաղերէն խաբուել և դժբաղդացի իրենց հետ նաեւ իրենց դրացի հայերը՝ որոնք երբեք մաս-նաւոր դիտումով իրենց որ և է չարիք հասուցած չեն օր մը:

Կովկասահայ մամուլը որքան աշխա-տած է դրացի ազգերու միջև համեմատելու թեան զաղափօր արծարծելու համար, պայ-քարներ մղելով այդ վեհ գաղափարին դա-ւանանող ոտու խիղճներու վրացի ճալմա վաճկներու ու թիւրք իշտէներու դէմ: Դեռ վերջին կոտորածներու առթիւով նոյն իսկ «Մշակ»-ը կը գրէր. «Հայը կը սպաննուի թէ թիւրքը — միտեսնակ մի գժբաղդութիւն է երկրի համար, որովհետեւ մենք մի երկրի ժողովուրդ լինելով, չենք կարող ապրել մէկը տառնց միւսի, բոլորովին անկախ, միմիայնցից կարուալ, և այդ բաւական չէ, դեռ թշնամացած ապրել մի երկրում և զարգանալ: Մեր երկրի խռովութիւնները փաստ են բոլորիս համար»:

Հետեւեալ խօսքերն ալ ելած է հայ մօր մը բերնէն՝ որ իր չորս երեխաները Պաքուի կոտորածին զոհ տալու դժբաղդութիւնն ունեցած է.

— «Հայեր, վրէժնդիր մի լինիք դէպի ձեր դրացի թիւրքերը, նրանք տգէտ են, և չգիտեն թէ ինչ են կատարում, ուստի և մեղաւոր չեն: Ապրեցէք նրանց հետ սի-րով և համեմատելութեամբ, և կարելոյն չափ աւարածեցէք մեր այդ տգէտ ամբոխի մէջ լուսաւորութիւնը, այդ է միակ զէնքը՝ որի մէջ գտնուում է մեր հայերիս ազազօրութիւնը»:

Լուսաւորել, այո, լուսաւորել, բայց ինչպէս լուսաւորել, երբ այդ մահաճառ-կանները լուսաւորութեան հակառակ ազ-գեցութիւններու միայն ենթարկուելու ձգ-տում ու պատրաստակամութիւն ունին:

Բոցոցած չէ դեռ, որ երկու երեք տարի առաջ Սուլթանին կողմէ կողկատ զրկուած Համիդապետութեան զաղափարի առաքեալները զարմանալի քիմ ընդունելութիւն մը գը-տած էին ոչ միայն տգէտ ամբոխէն այլ նաեւ քիչ թէ շատ զարգացած համարուող թիւրքերու շրջանակներուն մէջ: Եւ այդ առաքելութեան լոկի Ֆէյիկ գործունէութեան իրրեւ անմիջական արդիւնք, օրին մէկն ալ իմացուեցաւ թէ Դանձակի թիւրքերը ի-րենց մէկ մղիլիմին մէջ զէնքերու մեծ պա-հետ մը ունին և թէ մտադիր են տեղին հայերուն ֆարդ մը տալ:

Կարգացիք արդէն Պ. Միլիսա Չե-րաղի գրի առած մէկ անհաշտ յայտարա-րութիւնն ալ որ ըրած է Հանձիլ անուն թիւրքը. Պաքուի Զարգերուն պատճառները քննելու համար զուտարուած քաղաքային ժողովին մէջ:

Որդ, այս բոլորէ վերջ հիմա դուք գտնեցէք և եղբակացուցէք թէ՛ իսկապէս կարելի է այլ ևս այսուհետեւ հաւատ ըն-ծայել կովկասի մահաճառականներուն՝ հա-

յոց նկատմամբ ըրած խաղաղասիրական—չրոնք եղբայրական—ցոյցներուն ու խոս-տուածներուն...
Ս. Մ. ԾՈՅԻԿԵԱՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ»-Ի ՊԱՏԱՍԻՍԱՆՆԵՐԸ

Տ. Մ. «Ինչու» համար մեր բա-ժանորդները տարին 100 զրչ, կը վճարեն, իսկ ձեռքէ 20 փարայով դնոցները տարին 75 զրուշով կա-զատուին»:

—Նախ, որովհետեւ մենք պար-տականութիւնն առած ենք թերթը բաժանորդներուն հասցնելու, վոտ-տայով կամ ցրուիչով, ինչ որ ծախք կը պահանջէ մեզմէ: Երկրորդ, ձեռ-քէ ծախելու դրութիւնը յայտնի զոհողութիւն մըն է, այն ազգային ներուն համար՝ որոնք փափաք ու-նին թերթ կարդալու, և եռամե-սայ 25 զրչ, անգամ վճարելու ԱՆԿԱՐԱՆՆԵՐ և Ուստի անոնք որ նիւ-թական կարողութիւնն ունենալով հանգերձ, բաժանորդագրուելու տեղ ձեռքէ միայն կ'առնեն՝ ԶՐԿԱՆՔ մը կընեն թերթին դէմ, քանի որ ա-նոր ամեն մէկ թիւը ՄԷԿ ՂՐՇ. ՈՂՋԷ աւելի ծախքով հրապարակ կ'ելէ: Ասկէ զատ գիտէք թերթն որ քաղա-քիս Եւրոպական օրաթերթերէն չա-տերն ալ, թէ և ձեռքէ 20 փարայի կը ծախուին, բայց տարեկան բաժա-նագրողին որոշած են 180—200 զրչ. ողջ:

Տ. Ս.—Ծանուցումները թերթ-թի մը համար հասոյթի աղբիւրներ են, և դուք իւրեւ հայ պէտք է գոհ ըլլաք եթէ մենք կարենանք վճար-եալ ծանուցումներ ճարելու. առիկա հայերէն թերթի գոյութեան նպաս-տելէ զատ պիտի ցուցնէ թէ հայ տարրը Կահիրէի տնտեսական կամ առեւտրական կեանքին մէջ գիրք մը, կարեւորութիւն մը ունի: Քաղաքիս ֆրանսերէն, իտալերէն, յունարէն և արաբերէն թերթերը, որոնք հա-զարաւոր օրինակներով կը տպագր-ուին՝ երրորդ էջին ալ մէկ մասը կը յատկացնեն ծանուցումներու:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թօքթօ, 13 Յուլիս.—Ռուս կառա-վարութեան որոշապէս հասկցնել տրուած է որ հաշտութեան խարխիւներուն վրայ հա-մաձայնութիւն չը գոյացած՝ զինսպաղարի խօսքը չը կրնար ըլլալ:

Իրեւ գոհունակութիւն պատճառեց Պ. Վիլիմի ընտրութիւնը իրրեւ առաջին լիազօր փոխանակ Խուրադիէֆ կոմսին, որուն լա-հէյի վեհաժողովին մէջ ունեցած վարմուն-քը վիրաւորած էր ճաքունը:

Թօքթօ, 13 Յուլիս.—Ռուսական Նո-վիք յաճախարարը ջրին երեսը հանուեցաւ:

Ինքրուպուրկ, 13 Յուլիս.—Յարը ծո-վակալ Պիլիլիէֆ ծովային նախարար ան-ուանելուն առթիւ իրեն իշխանութիւն տուաւ նախ ծովեզերքները պաշտպանելու և յետոյ աստիճանաբար նաւատորմի մը շինելու:

Մասնաւոր կերպով պէտք է հսկէ պաշ-տօնեաներուն կրթութեան և վարժութեան: Օտեսա, 13 Յուլիս.—Նաւային ա-պրտամբութեան 24 պարագլուխները կախ-

ուեցան: Միւս կողմէ թաղապետական գատաւորները անպարտ հաշակեցին 74 հո-գի որոնք ձերբակալուած էին վերջին խոս-վութեանց պահուն գողութիւն և հրձիգու-թիւն ընելուն համար: Ուրիշ 28 անձեր գատաւարուած են 6 շաբաթ բանտար-կութեան: Այս որոշումները կը նկատուին իրրեւ քաղաքական ցոյց մը դիւանակալու-թեան դէմ:

Բարիդ, 13 Յուլիս.—Պրեսի ի հան-դէսները և անոնց արտայայտել տուած լաւ զգացումները լրագիրներուն առթիւ կընծա-նեն որ (Անգլո-Պրանսական) համաձայնու-թիւնը զաշակցութեան մը վերածելու հաւա-նականութեան վրայ խորհրդածութիւններ ընեն: Անոնք դիտել կուտան որ ոչ մէկ բան չը պիտի կրնար դիմադրել երկու եր-կիրներու միացեալ նաւային զօրութեանց:

Երկու հարիւր անգլիացի նաւային սպայներ այսօր հասան փոքր խումբերով:

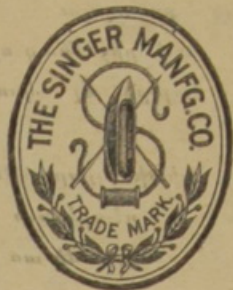
Հանիա, 13 Յուլիս.—Կրետէցի ա-պրտամբները հեծեալ ոստիկաններուն հը-րաման տուին որ Հանեայի գաւառին մէկ գիւղէն հեռանան: Անգլիական ջոկատ մը զրկուեցաւ ոստիկաններուն օգնելու, և ընդ-հարում մը տեղի ունենալով՝ երկու անգ-լիացի զօրքեր վիրաւորուեցան:

Ս Ա Կ Ա Ր Ա Ն

Երեկ իրկուան ժամը 1-ին փակուած		
Էկրիքըւըւըւ Պանք	Ա. Ո.	13 7[8
Եւշընէ	"	26 5[16
"	"	26 1[4
Հասա տի Ուոնթօ	"	179
Պանք տ'Աթէն	"	125
Քէթա լայթ	Ա. Ո.	12 7[8
Հելուան	"	28
Օ թիւրք	Յրնք.	131
Թամէ	Ա. Ո.	7 1[8
Աւքսանդրիա ջրի Ընկ.	"	15
Նահիրէ	"	1120
Թանթա	"	Ա. Ո. 28
Տաիթ Սանիէ	"	28 1[16
Բրէտի ֆոնսիէ աքսիօն	Յր.	817
"	"	316
"	"	273
Ինիքըն Ինիքսգմնդ		
Հատ Էյնէսի Լիմ. Ա. Ո.		1 7[16
Ինիքըն Էպէյոս		15[16
Էնդրըրայ Էնտ Թիլլըմէնդ	11. 3	3[4
Ինիք. Լէնտ Էնտ Զէնընէ Դըրսոյ		0.7[8
Ինիք. Դըրսոյ Էնտ Ինիքսգմնդ		1.7[16
Պեհերա	Ե. Ո.	41
Էլթա Լէնտ		2 1[2
Ուորտան		6 1[16
Ինիքըն Մարքէթ		0.23
Ընկուիլ Շօթել		9 7[16
Բրաուն Պրիւրբի Աղեքս. Յր.		205
"	"	144
Բօթըն Միլդ	Ա. Ո.	0.5
Օլթ Էնտ Սօտա		0.34
Չիմէթօ		68
Լիլիսիկ		
Անկո— Ամբիքըն Նալ		5 3[8
Մէնպալէ		4
"	Տիֆըրա	Ե. Ղ. 105
Թրամիլէյ Ալեքս. Բրիլ.		166
"	"	342
ԲԱՄՊԱԿ		
Լիլիքուլ. Յուլիս 12		
Օրուան վաճառումը, հակ.		4000
Որմէ՛ Էպիպատականը	"	200
Յուլիս յոգոտ.	"	5.77
Հոկտ. Նոյեմ	"	5.78
պատրաստը		
Երեկ իրկուան ժամը 1-ին փակուած		
Խտիլկն. Պուրս. Ալեքսանդրիա, Յուլիս 14		
Նոյ. 1905ի	Թիւ	14 5[8
Յուն.	"	14 17[32
Մարտ	"	15 3[4
Յուլիս	"	14 25[32
Օգոս.	"	15 1[16

ՍԻՆԿԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իւրաքանչիւր ՍԻՆԿԵՐ մեքենայի վրայ փընտռել այս փաճառանիշը (marque):

ՔՍԱՆ ՍԻՆԿԵՐ մեքենաներ սպառած, յետագործի ձրի դասեր և մեքենաներու ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ: Վճարէ ման գիւրութիւններ: Սինկեր կարի մեքենան եւ ըւ աշխարհի լաւագոյններն են:

(29)

Կեդրոնատեղի Պրիսթօլ հօթէլի դիմաց. մասնաճիւղ Նոր Պաշարի դիմաց:

Գ Ա Հ Ի Ր Է **ՄՈՒՍԲԻ**

Բարիկի 1901ի Յուլիանոսէրին մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ-Աշխարհի ամենէն ՄԵԾ վարձատրութիւնը. փափոքորաց ձրի կը զրկուի մեր Յուլիանոսէր ամեն լեզու:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ՏՈՒՆ
ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐԲ
 Negociants—Commissionnaires
 ՊԵՅՆ - ԷԼ ՍՈՒՐԵՅՆ
 ԳԱՀԻՐԷ
 ՅՈՒՆԵԲՐՈՒ ԳՕԼԵՃԻՆ ԴԵՄԱՅ

Մ.Ա.Ս.Ն.Ա.Ի.ՈՐ.Ճ.Ի.Ի.Ղ.
ԸՄՊԵԼԻԲԵՐՈՒ
 Jph. Etournaud & Co
 Cognac
 Ժողէֆ Էթուրնո և Ընկ. Գոնիւր,
 L. Bezagu & Co
 Bordeaux

Լ. Պէզագիւ և Ընկ. Պոնուո,
 Garnier—Chevrier
 Meursault
 Կառնիէ և Շըվոնէ, Մէօրսոլ:

ՏՐ ՄԻՍԱԲ ԶԱՍԵԱՆ
ՎԱՅՏԵԱՆ ԼՈՋԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
 Եւրոպայէն Նոր եկած և հաստատուած է Գահիւրէ, ի Շարիւս Մուհամմէտ Ալի, Խաշատուրեան եղբայրներու կ. Պոլսոյ դեղարանին մօտ:

Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր ստաւոտեան ժամը 8—10 իր տան մէջ, 10 ու կէսէն 12 Ֆակալայի «Արշալոյս» դեղարանը, և կէսօրէն յետոյ Խամը 3—5 իր տունը:

Վկայեալ աղքատներու ձրի դարձնում ամէն օր մինեոյն ժամերուն:

ԾԱԽՈՒ ԳՐԲԵՐ
 Լուսարբերի խմբագրատան մէջ:

Ղըշոյ ղըշ
 Ֆրանսահայ Նոր Բառագիրք պատկերազարդ, Գուրոն Լուսինեան, Երկու հատոր 120

History of Armenia. by Ter Gregori (Պատկերազարդ Հայոց պատմ., անգլիերէն) 15

Լուսինեան, Մելիք Ս. Գաւիդ Բէկ 5

Կիպրոս կղզի, Բակուրան 5

Լուսարբեր Հաւաքածոյ, Ս. Պրակ, 2

Մի Տեսութիւն Կիլիկիոյ Հայկական իշխանութեան վերայ, Բակուրան 12

Քարոզներ, Բարգէն Ծ. Վարդապետ Կիլիկիականի Կոլոտ, Յովհաննէս Պատրիարք, Նոյն հեղինակին 13

Ծովը—Տլուք և Հոսմկայ Նոյն հեղինակին 7

Բառգիրք Հայերէնէ Փրանսերէն, Գ. Լուսինեան 60

Պատմութիւն Արեւելեան Խնդրոյ և Առաջնորդ Հայկական հարցի, Բրոֆ. Կ. Թուսման 18

ՏԲԹ. ՕՎԱՍԻԱ
 Որ իր ուսումը և փորձառութիւնը ստացած է Բարիկի առաջնակարգ հիւանդանոցներուն մէջ և որ Էրեք տարուան միջոցին Գահիւրէի մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շահած է շատ կարճ ժամանակի մը մէջ կը դարձանէ Նոր սկսած կամ հինցած հոսուսները, շխախտը (կուլմիլիթ), միզանցի կծկումները, փամփոտառազը (սխիլիթ) և ծննդական և միզային գործարաններու հիւանդութեանց հետեւանքները, կը դարձանէ նաև սիֆիլիզը և մորթային հիւանդութիւնները:

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժամը 9—12 կէս օրէ առաջ, և 3—6 կէս օրէ վերջը, իր ընակարանը Մէհմէտ Ալի փողոց, Ամերիկեան դրամաճառանոցին վրան:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ
ԳԻՇԵՐՈՐԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԼՈՋԱՆ. ՉՈՒԻՑԵՐԻԱ
 Հրդ տարեշրջան
 Լոյսին Հայ կրթարանը առողջ և հիմնական կրթութիւն և դաստիարակութիւն կուտայ 8—20 տարեկան աշակերտներու: Աղջկային կրթութիւնը տեղի կ'ունենայ հաստատութեան մէջ, իսկ եւրոպականը, մեր անմիջական հսկողութեան տակ՝ տեղական կառավարական հանրածանօթ դպրոցներուն մէջ:

1905—06 ի շրջանին ձմեռուան վեցամեան կ'սկսի Սեպտ. 1ին: Անոնք որ լեզուի կամ որ և է ճիւղի մը մէջ տկար են կրնան կանուխ գալ և պատրաստուիլ մեղ մօտ:

Ընդունելութեան տարիք՝ 8 էն 15: Վարժարանս այս տարի ալ հինգ աշակերտ պիտի ընդունի մեծ զեղջով: Կարունակութիւն հաստատութեան պատկերազարդ ամսաթերթին, Գիտութեան, բաժանորդագրութիւնը:

Տնօրէն
 Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԻԱՆ
 Հասցէ՝ Տաթև. ի Գիտութիւնս
 Institut Armenien
 Lausanne, Suisse

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
 ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍԱԲԵՐԹ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՋԱՆԻ
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ
 Տարեկան 12 Փրանք
 Վեցամեայ 7 Փր.
 Բաժանորդագրին կանխիկ է Յօդուած, թղթակցութիւն և բաժանորդագրին զրկել հետեւեալ հարցէին՝
 M. NALBANDIAN
 Institut Armenien
 Lausanne (Suisse)

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԿ
 LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.Ը
 Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքի:
 1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Փրանք 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԿ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Փրանք 27,670,882:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԿԻ տիեզերական բոխը մինչև հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի կանաչադիւն և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլալ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսաներուն եւ պատճառին, անձնապահութեան եւ մինչև իսկ պատերազմի առեւն: Տիեզերական բոխը կ'երաշխաւորէ փոխազութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրին հաշիւ տանելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ, 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները գաղ-րեցնելէն մինչև 5 տարի վերադին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագրինները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կարուստ կայ: Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այն զէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ և թէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրինները:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԿ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցաւք գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է, Սեպտ. մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսարբեր» խմբագրատունը:

ՏՕԲԹ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՀԱՐԱ ՔԱՄԵԼ, ԹԻԻ 3, ՇԵՓԵՐԵՍ ՂՕԹԵԼԻ ԴԻՄԱՅԸ
 Կը դարձանէ տկաւրի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, ելեքարական և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարելագործեալ դրութեանց:

Կը պատրաստէ սակիէ սկաւներ և կամրջակներ (travaux aux ponts et couronnes) օրօնք առանց արհեստական քիմքի և առանց ամրացուցիլ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական սկաւներու տոկունութիւնը և տեսականութիւնը:

Նոյնպէս՝ կը պատրաստէ քառալուէ լինտերով սկաւներ, և առանց ցաւի կը քաշէ ֆրասուած սկաւները, լինտերու կամ ընդհանուր ջիղերու վայրկեանական թմրութեամբ:

Յաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—Իրիկուան 6ը: